

Государственное образовательное учреждение
«Приднестровский государственный университет им. Т.Г. Шевченко»
Филологический факультет

УТВЕРЖДАЮ

Проректор по образовательной политике и
менеджменту качества обучения
доцент *О.В. Еремеева*
« 23 » *04* 2025г.

ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНОГО ИСПЫТАНИЯ
по общеобразовательному предмету
Украинский язык

для абитуриентов, поступающих для получения высшего
профессионального образования по программам бакалавриата, специалитета

Тирасполь, 2025 г.

Составитель программы:

Доцент кафедры украинской филологии Леонтьева Е. А. Леонтьева

Программа вступительного испытания рассмотрена на заседании кафедры украинской филологии

« 28 » 02 2025 г. протокол № 6

Заведующий кафедрой украинской филологии

« 28 » 02 2025 г. Якимович Е. Л. Якимович

РАССМОТРЕНО

на заседании Учебно-методической комиссии филологического факультета

ГОУ «ПГУ им. Т.Г. Шевченко»

Протокол № 7 от «6» 03 2025 г.

/Декан ФФ Корноглуб Е.В. Корноглуб

УТВЕРЖДЕНО

на заседании Научно-методического совета ГОУ «ПГУ им. Т.Г. Шевченко»

Протокол № 8 от «23» 04 2025 г.

Проректор по образовательной политике и менеджменту качества образования

Еремеева О.В. Еремеева

I. ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Программа вступительного испытания предназначена для абитуриентов, поступающих на обучение в ГОУ «ПГУ им. Т.Г. Шевченко».

Государственного образовательного стандарта среднего (полного) общего образования (Приказ МП ПМР №349 от 07.05.2021 г.), Примерной программы по учебному предмету «Украинский язык» для 10-11 классов общеобразовательных организаций ПМР (Приказ МП ПМР №835 от 20.09.2022 г.)

Цель вступительного испытания – проверить соответствие знаний, умений и навыков абитуриентов, оценить уровень учебных достижений по украинскому языку.

II. СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО МАТЕРИАЛА

1. Фонетика. Графіка. Орфоенія. Орфографія.

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Спрощення в групах приголосних. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] у коренях слів. Сполучення йо, бо. Правила вживання знака м'якшення. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н і nn у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.

2. Лексикологія. Фразеологія.

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

3. Будова слова. Словотвір.

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

4. Морфологія.

4.1. Іменник.

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

4.2. Прикметник.

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їхнього творення. Зміни приголосних під час творення ступенів порівняння прикметників.

4.3. Числівник.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їхнього відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками.

4.4. Займенник.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Розряди займенників. Правопис займенників.

4.5. Дієслово.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний та недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то. Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот.

Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

4.6. Прислівник.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних під час творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис

прислівників на –о, –е, утворених від прикметників і дієприкметників. Правопис прислівників

4.7. Службові частини мови.

4.7.1. Прийменник

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

4.7.2. Сполучник

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) і за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників.

4.7.3. Частка

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

4.8. Вигук.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

5. Синтаксис.

5.1. Словосполучення.

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Типи підрядних словосполучень.

5.2. Речення.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

5.2.1. Просте двоскладне речення.

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком. Засоби вираження підмета та присудка.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.

Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

5.2.3. Односкладні речення.

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

5.2.4. Речення з однорідними членами.

Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки — непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

5.2.5. Складне речення.

Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний та підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне речення.

Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення.

Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення.

Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях з прямою мовою, цитатою та діалогом.

6. Стилїстика.

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беляєв О.М. Українська мова. 10-11 кл. – К.: Освіта, 2024.
2. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. Тернопіль : Підручники та посібники, 2023. 560 с.
3. Данчук Ю. В. Українська, що надихає. Говоримо й пишемо правильно. Харків : Вид. група «Основа», 2023. 127 с.
4. Заболотний О.В., Заболотний С. Українська мова та література ЗНО 2022. Повний курс. Типові тестові завдання. Комплект. Київ : Літера ЛТД, 2021. 592 с.
5. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: підручник 10 клас.- К.: Генеза, 2018
6. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: підручник 11 клас.- К.: Генеза, 2019
7. Літвінова І., Гарюнова Ю., Тищенко З., Бутко С. Українська мова. Інтерактивний довідник-практикум із тестами. Підготовка до ЗНО. Харків: Ранок, 2020. 384 с.
8. Олійник О.Б. Українська мова. 10-11 кл. -К.: Вікторія, 2004.
9. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір.

Морфологія. Підручник. 2е видання, доповнене. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 328 с.

10. Плющ М.Я. Тихоша В.І., Караман С.О., Караман О.В. Українська мова (академічний та професійний рівень) 10 кл. – К.: Освіта, 2010.

11. Плющ М.Я. Тихоша В.І., Караман С.О., Караман О.В. Українська мова (академічний та професійний рівень) 11 кл. – К.: Освіта, 2011.

12. Седойкіна Т. М. Граматика української мови в таблицях та тестах : навч.- метод. посібник. Харків : Цифра Принт, 2021. 124 с.

13. Терещенко В., Головань Г., Сергєєва Н., Кривопуст Н. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО. Київ : Генеза, 2021. 256 с.

14. Тихоша В.І. Караман С.О. Рідна мова: підручник для 10 класу гімназій, ліцеїв, шкіл з поглибленим вивченням української мови. – К.: Освіта, 2004.

15. Тихоша В.І. Караман С.О. Рідна мова: підручник для 11 класу гімназій, ліцеїв, шкіл з поглибленим вивченням української мови. – К.: Освіта, 2006.

16. Український правопис / НАН України. Київ : Наук. думка, 2019. 391 с.

Універсальні словники

1. Загоруйко О. Я. Великий універсальний словник української мови. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2009. 768 с.

2. Українська мова та література. Універсальний словник : сім в одному / уклад. Л. О. Полякова. Харків : Торсінг плюс, 2009. 448 с.

3. Універсальний словник української мови : орфоепічний, словотворчий, етимологічний / уклад.: Т. С. Дорошенко, І. Я. Череп, В. І. Омеляненко. Харків : Торсінг плюс, 2009. 720 с.

4. Універсальний словник української лексики. Синоніми, антоніми, омоніми : пояснення до слів, наочні приклади / уклад. Л. І. Нечволод. Харків : Торсінг плюс, 2009. 768 с.

Словники загальні

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ : Перун, 2003. 1440 с. + CD. URL : <https://archive.org/details/velykyislovnyk> (дата звернення 01. 04. 2024).

2. Новий тлумачний словник української мови: В 4-х томах / укл. В. Яременко, О. Сліпушко. Київ : Аконіт, 2004.

3. Полюга Л. М. Словник українських синонімів і антонімів / НАН України; Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Київ : Довіра, 2007. 575 с.

4. Гринчишин Д. Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови. Київ : Освіта, 2008. 320 с.

5. Лозова Н. С., Фридрак В. Б. Дзвона чи дзвону? або –а (-я) чи –у (-ю) в родовому відмінку : словник-довідник. Київ : Наук. думка, 2007. 168 с. URL: <http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/slovnuk-dovidnyk> (дата звернення 01. 04. 2024).

6. Словник-довідник з культури української мови / уклад. Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська та ін. 3-тє вид., випр. Київ : Знання, 2006. 367 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний підручник з сучасної української мови. URL <http://www.linguist.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/>

2. Інформаційно-пошукова система «Український правопис» на базі чинного правопису. URL : <http://newpravopys.mova.info/pravopys.aspx>
3. Лінгвістичний портал української мови. URL : <http://www.mova.info>

IV. КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ИСПЫТАНИЙ

Тест состоит из 50 вопросов с выбором одного правильного ответа из множества. В части А – 40 вопросов, в части В – 10 вопросов. Тест оценивается максимально в 100 баллов. За правильный ответ начисляется 2 балла, за неправильный – ноль.

V. ПРИМЕРНЫЕ ВАРИАНТЫ ВОПРОСОВ

Часть «А»

А1. Правильно узгоджено прикметник з іменником:

1) широка степ 2) нестерпна біль 3) оптова продаж 4) далека путь

А2. Стійкі усталені словосполучення – це:

1) фразеологізми 2) терміни 3) професіоналізми 4) архаїзми

Часть «В»

В1. Службова частина мови, яка служить для зв'язку однорідних членів речення та частин складного речення це: _____.